

Урок – дослідження з української мови

Тема: Форма слова і споріднені слова. «Снігова казка» Тамара Коломієць.

Очікувані результати:

Читаємо: прогнозує орієнтовний зміст твору за заголовком, читає правильно та виразно вголос різні тексти, знаходить у тексті незнайомі слова, відповідає на питання за змістом, визначає тему та головну думку твору, співвідносить сюжет з власним життєвим досвідом, розповідає про улюблених персонажів, висловлює емоції, придумує іншу кінцівку;

Взаємодіємо письмово: створює невеликі повідомлення, записує окремі слова та речення, дотримуючись опрацьованих правил щодо оформлення письмових робіт, а також слів, що пишуться так, як вимовляються;

Досліджуємо мовлення: аналізує виражальні засоби мови, знаходить у тексті споріднені слова і пояснює чим різняться споріднені слова від форм слів.

Обладнання: мультимедійний комплект, цеглинки Лего, роздатковий матеріал.

Методи і прийоми роботи, форми: вправа «Мікрофон», «Мозковий штурм», робота в парах, групах, «Метод передбачення», «Асоціативна павутинка», «Сенкан», технологія «Кроссенс», технологія «Щоденні 5»

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЯ КЛАСУ

I. Вступна частина

- Встаньте, дітки, всі рівненько,
- Сьогодні до нас завітали гості
- В народі кажуть:

Добрий гість – дому радість!

Сподіваюсь, що і ви, як і я,

Раді нашим гостям.

Тож, давайте привітаємося:

– Раді вітати вас у нашому класі!

Зичимо щастя, здоров'я, добра!

Слайд 2. Створення емоційного настрою

Дорогі діточки! Посміхніться всі до мене, подаруйте посмішку один одному. Бачу, що у вас усе гаразд. Продемонструйте свій настрій

на сніжинках. Сподіваюся на такий настрій протягом уроку. Тим паче, що посмішка — це головна умова успіху. Отже, ви готові розпочати роботу?

ОК (організація класу)

— Сьогодні у нас незвичайний урок. А про що буде йти мова на сьогоднішньому уроці ви дізнаєтесь, коли відгадаєте загадку.

*Чудо-сани прилетіли,
Скакуни в тих саннях білі.
В саннях тих сидить
Цариця – білокоса, білолиця.
Рукавом махає –
Сріблом все вкриває. (Зима) Слайд 3.*

- Молодці! Отже мова піде про чарівну пору року Зиму

«Щоденні 5» Слайд 4.

- Каліграфічна хвилинка.
У кожного на парті є картки з **Хвилиною каліграфії**
*З з Зз Зима зима
У наш край прийшла чарівниця зима.*

Мозковий штурм Слайд 5.

Діточки, як ви думаєте?

Чому Зиму називають чарівницею? (відповіді дітей)

- *Одягає землю в білі шати*
- *Малює візерунки на вікнах*
- *Сковує льодом водойми*
- *Насилає на землю морози і хуртовини*
- *Вкриває інеєм дерева і кущі.*
-

Прийшла до нас зима, привела з собою хугу-завірюху, мороз і вітер. Важко доводиться пережити зиму людям, звірам і птахам. Сьогодні і вам доведеться пройти певні випробування.

- А чи подобається вам ця пора?
- Які асоціації у вас викликає це слово?

Складання асоціативної павутинки. Слайд 6-7.



МНД (мотивація навчальної діяльності)

А зараз пригадаємо, що ми вивчали на минулих уроках. І пограємо гру Гра «Червоний чи зелений?» У кожного з вас є цеглинки Лего уважно слухаєте запитання і вибираєте цеглинку з правильною відповіддю. **Слайд 8 - 21.**

1. Закінчення це –

- а) частина слова, яка не змінюється
- б) частина слова, яка змінюється

2. Основа це –

- а) головна частина слова.
- б) частина слова без закінчення.

3. Спільна частина споріднених слів - це:

- а) Основа
- б) Корінь

4. Щоб визначити у слові закінчення, треба

- а) Дібрати слова, близькі за значенням.
- б) Змінити слово за питаннями.

5. Слова, які мають спільну частину і близьке значення, називаються:

- а) Споріднені
- б) антоніми

6. Основу слова позначаємо так:

- а)
- б)

АОЗ (актуалізація опорних знань)

Вправа «Дізнайся код» Слайд 22.

Також у вас є аркуші на яких зображені 5 Сніговиків. Ваше завдання

знайти слова – родичі і записати їх номери, щоб утворився код із трьох цифр. Числа у коді мають бути у порядку зростання чисел.

1 – 125 (мороз, морозний, морозець) *Слайд 23.*

2 – 135 (зимувати, зимовий, зима) *Слайд 24.*

3 – 145 (лід, льодяник, льодовиковий) *Слайд 25.*

4 – 124 (гора, гірський, гірка) *Слайд 26.*

5 – 234 (дар , подарунок, дарувати) *Слайд 27.*

Слайд 28. Повідомлення теми та мети уроку.

ВНМ (вивчення нового матеріалу)

Робота з підручником (с.93). Досліджуємо мовні явища, аналізуємо. Порівнюємо форми слова та споріднені слова.

Сьогодні ми будемо вчитися розрізняти форми слова і споріднені слова. Для того, щоб розрізняти споріднені слова і форми слова потрібно до кожного з них намалювати малюнок.

Споріднені слова

Сніжинка

Сніг

Сніговик

Підсніжник

Сніговій

Снігопад

Форми слова

Сніжинка

Сніжинки

Сніжинку

Сніжинкою

Висновок: Якщо до 2 і більше слів ми створюємо однакові малюнки – це форми слова. Якщо до 2 і більше слів ми створюємо різні малюнки – це споріднені слова.

ЗВ (закріплення вивченого)

Добираємо споріднені слова та утворюємо форми слова.

З приходом Зими у наш край важко живеться птахам. Все вкрито снігом. Я пропоную допомогти братам нашим меншим і їх нагодувати. У

кожної групи є пташиний харч на яких записані слова. Ваше завдання в уяві намалювати малюночки до кожного слова і поділити на дві групи. А тоді дані слова прикріпити по годівничках.

Слайд 29. Вправа « Нагодуй Птахів»

Слайд 30 - 31. Зимова руханка

Слайд 32. Робота з підручником. Робота над віршем.

Вправа «Передбачення».

Слайд 33. Технологія «Щоденні 5»

- Слухання читає учитель 1 строфу
- Читання для себе 2 строфу
- Читання для друга 3 строфу
- Читання для друга 4 строфу

Інтонаційне читання «Ланцюжком»(по 1 строфі кожен учасник групи)

Слайд 34 - 39. Словникова робота.

Слайд 40 - 49. Робота в групі. Слухаємо аудіозапис і складаємо кроссенс.

Слайд 50 - 51. Вправа «Чарівна картина». Словесне малювання.

Підсумок

Впродовж уроку ви гарно працювали, показали свої знання, дослідили за допомогою чого можна розрізняти споріднені слова від форм слова. Чудово впоралися із вправою кроссенс. Словесно змалювали створену картину.

Самооцінювання Слайд 52.

За допомогою цеглинок лево просигналізуйте свою роботу на уроці, чи все вам вдалося?

Рефлексія

Слайд 53. Вправа «Емоційні сніжинки».

- Ось наш урок добіг кінця.

(Дзвонить телефон)

— Алло! Здрастуйте! Яка посилка ? Так, добре, зараз заберемо. (Вчитель підходить до дверей, бере «посилку»). В коробці лежать гостинці.

(Вчитель роздає гостинці)